

A Hungarikum Bizottság titkárának

Javaslat

gróf Széchenyi István szellemi hagyatékának a Magyar Értéktárba történő felvételéhez.

Készítette:

Buday Miklós

(P. H.)

Budapest, 2013. december 18.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó neve: **Széchenyi Alapítvány**

A kapcsolattartó adatai:

Buday Miklós elnök

Levelezési cím: 1534 BKKP Pf.: 792.

Telefonszám: 36 30 9502-147, 06 1 214-2453.

Email cím: szechenyialap@logod.hu; buday.miklos@logod.hu

Web: www.szechenyiforum.hu/2/

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:
Gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka

2. A nemzeti értékek szakterület szerinti kategóriája:

Kulturális örökség

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése:

Gróf Széchenyi István szellemi hagyatékának leginkább az írott életművét tekinthetjük. Az eredeti kéziratok – mint források – több közgyűjteményben (leginkább a MTAK Kézirattárában, a Magyar Nemzeti Levéltárban, az Országos Széchényi Könyvtárban, a Duna Múzeumban stb.) található.

Az értéktár alapjául a gyakorlatilag hozzáférhető, nyomtatásban megjelent műveit, illetve a Logod Bt. által kiadott „gróf Széchenyi minden írása” című CD-t tekinthetjük, amely tartalmazza a 2000-ig nyomtatásban megjelent teljes, – adatbázisba szervezett – Széchenyi írott életművét, és a Széchenyi-bibliográfiát is.

A kéziratok mennyisége nagyobb, mint ami eddig kiadásra került. Természetesen a nemzeti érték alatt Széchenyi összes szellemi hagyatékát értjük, függetlenül attól, hogy azt kinyomtatták-e, vagy se.

Az egész Kárpát-medencében, sőt még azon túl is fellelhetők Széchenyi István tevékenységének, hagyatékának eredményei, bizonyítékai. (Lásd a 2/e. sz. mellékletben)

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Gróf Széchenyi István hatalmas és páratlan életműve, nem csak a saját korában volt kiemelkedő, hanem manapság az utókor számára is igen fontos értékeket hordozó forrás. Cselekvő hazaszeretete minden magyar számára példaértékű. Nem véletlenül nevezték őt a leghívebb és a legnagyobb magyarnak.

Széchenyi személyét általános tisztelet övezi, nem osztja meg a magyarságot. Akik találkoztak az életművével, akiket megérintettek Széchenyi gondolatai, azok szerencsésnek tartják magukat, és a saját területükön tevékenységüket áthatja Széchenyi szellemisége.

Gróf Széchenyi István életműve egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítményei közé tartozik, amelyet belföldön és külföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értékeként tartanak számon. Mindez hozzájárul az új nemzedékek nemzeti hovatartozásának, magyarságtudatának kialakításához, megerősítéséhez.

Gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka egyedülálló magyar nemzeti érték és ezért meggyőződésünk szerint jelenleg is, de – a 2012. évi XXX. törvény alapján is – része kell legyen a Magyar Értéktárnak és hungarikumnak tekintendő.

Azért fordulunk közvetlenül a Hungarikum Bizottsághoz, mert Gróf Széchenyi István életműve nem köthető kizárólagosan egy tájegységhez, hiszen az egész magyar nemzet boldogulása érdekében tevékenykedett.

5. Indoklás a Magyar Értéktárba történő felvétel mellett, kitérve a nemzeti érték országos jelentőségének bemutatására

A Széchenyi-életmű kiemelt jelentőségű a magyar történelemben. Írásai, szellemi tevékenysége és megvalósult projektjei révén kezdődött a modern polgári Magyarország kiépítése.

A Magyar Értéktárba történő felvételét igen fontosnak tartjuk, és indoklásunk illetve érveink alátámasztásaként 30 Széchenyi-tisztelő tudós, művész, közéleti személy támogató ajánlását (lásd a 2/c. sz. mellékletet.), valamint 724 Széchenyi-tisztelő (lásd a 2/d. sz. mellékletet.) csatoljuk.

Beadványunkhoz indoklasként 12 ajánlásból ki is emeltünk egy-egy gondolatot.

Közöttük egy kakukktójs is van. Talán megbocsátható, hogy a már nem élő nagyjainkat nem hívtuk segítségül javaslatunk pártolására, de a sok korabeli vallomás közül – eleinket – Illyés Gyula egy gondolata képviseli.

„Széchenyi István szellemi hagyatéka olyan örökség, amely a nemzet életének sorsfordító pillanataiban a közösség számára mindig spirituális erőforrást jelentett, bizonyosságául annak, hogy életműve hatott olyan mértékben a magyar közgondolkodásra, hogy a kiutat kereső szándék útmutatást meríthessen belőle.”
(Dr. Pletl Rita)

„Felismerte a kor parancsát, s igyekezett tudását, vagyonát, kapcsolatait és hatalmas energiáit a haza szolgálatába állítani. Hazaszeretete, országának fejlődése melletti elkötelezettsége példamutató.”
(Demjén Sándor)

„Szellemi hagyatéka, amely magában foglalja írott életművét, kéziratait, naplóját, levelezését, de azt a szellemi hatást is, melyet kortársaira és az utókorra gyakorolt és gyakorol, nem csak a történelemmel

hivatásszerűen foglalkozó szakemberek számára fontos, de nemzeti tudatunk élő része is, azaz valódi hungarikum.” (Mázi Béla)

„Széchenyi szellemi hagyatékának más – műszaki-technikai, gazdasági, kulturális-irodalmi, erkölcsi-vallási stb. – aspektusait is egybe véve, úgy gondolom, mind a közvélemény, mind az oktatás, mind pedig a történelemtudomány felől további kötelezettségeink és feladataink vannak” (Dr. Fülöp Tamás)

„Széchenyiről nem lehet eleget olvasni. Széchenyiről nem lehet eleget írni. [...] Más, szabályosabb sorsú nemzeteket nagy fiaik álmukból rázzák fel. [...] Legtartósabban Széchenyi rázott meg engem.” (Illyés Gyula)

„A magyar nemzet iránti elkötelezettség és tevékeny jobbitó szándék - ez Széchenyi István életművének alap gondolata. Jelen és jövőbeli ország vezetőink, honpolgáraink elé állítandó és követendő példa.” (Holyos Imre)

„Manapság olyan világban élünk, amikor már nem érvényesek a régi közmondások. Bizony, a jó bornak is kell cégér! Ezért fordulhat elő, hogy egy olyan ember életművét is, mint amilyen Széchenyi István gróf volt – akit Kossuth Lajos tényleg minden túlzás nélkül nevezett el a „legnagyobb magyar”-nak – ajánlani kell arra, hogy bekerüljön a Magyar Értéktárba.” (Dr. Csorba László)

„Rendkívül fontos, hogy e páratlan életmű ne csupán a történetírók és a tárgyi valóságot ismerő és bemutató múzeumi szakemberek számára legyen a maga mélységében ismert.” (Aczél Eszter)

„Széchenyi István az egyetlen, a kikezdzhetetlen, akinek örökségét, a magyarság érdekében végzett tevékenységét egyetlen magyar ember sem kérdőjelezte meg.” (Bánhegyi Ferenc)

„Ezekből az értékekből kellene ma is merítenünk, amikor arról beszélünk, hogy nem rombolásra, hanem építkezésre van szüksége a nemzetnek.” (Tarics Péter)

„De igazán nagy jelentősége csak akkor lesz a Magyar Értéktárba való bekerülésnek, ha kötelezővé teszik a középiskolákban legalább a Hitel, felsőbb iskolákban a Hitel-Világ-Stádium magas fokú ismeretét. A Széchenyi életmű a magyar jelennek és jövőnek az alapját képezi.” (Egervölgyi Dezső)

„A példa – magatartásforma. Ez pedig az írott életműből tudatosul. Ezért tartom fontosnak, hogy a Magyar Értéktárba bekerüljön Széchenyi István írott életműve.” (Dr. Körmendy Kinga)

Széchenyi szellemi hagyatékának a Magyar Értéktárba való felvétele elősegíti, hogy:

- még jobban megismerhessük Széchenyi István életművét, és az, példaként szolgálhasson minden hazaszerető polgár számára. A Széchenyi-ismeret növelésében kiemelten kell a figyelmet a fiatal korosztályok felé fordítani.

- Széchenyi írott hagyatéka teljes egészében nyilvánosságra kerülhessen. (Szellemi örökségének a legjelentősebb feldolgozatlan részei: a Naplónak több mint a fele nincs lefordítva magyarra, több száz gót betűs levele még nincs kiolvasva és lefordítva magyarra, emiatt a teljes Széchenyi-levelezés, illetve annak kritikai kiadása sem történhetett meg.)

E páratlan és hatalmas életmű igényli a védelmet, a folyamatos gondozást, az intézményes gondoskodást és a benne lévő értékek hatékonyabb kamatoztatását.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

A Széchenyi-bibliográfia több száz oldal terjedelmű könyvben lenne bemutatható. A 2/a. sz. mellékletben (amelyet az áttekinthetőség érdekében nem a teljesség igényével mutatunk be) felsoroljuk gróf Széchenyi István szellemi hagyatékának zömét kitevő írásainak listáját!

2. számon (postán) mellékeljük még a Logod Bt. által kiadott gróf Széchenyi István minden írását tartalmazó CD-t, amely minden könyvtárnál és gyűjteménynél teljesebb tárháza Széchenyi írásainak. Ebben helyet kapott két alapvető gyűjtemény is. A Bibliográfia, Szentkirályi Elemér: Kalauza Széchenyi István megismeréséhez című munkája, valamint dr. Körmeny Kinga: A Széchenyi-gyűjtemény című kötete, amely a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Széchenyi-kéziratainak katalógusa.

A Széchenyi Fórum portálrendszer (www.szechenyiforum.hu) felépítése szerint alkalmas a Széchenyi-ismereti adatbázisok (pl.: Szentkirályi Elemér Kalauzának, vagyis a Széchenyi-bibliográfia, Széchenyi-művek stb.) befogadására.

Jelenleg a Széchenyi nevet viselő szervezetek szuverén portáljaiból áll, a Széchenyi-ismeret növelését és a szervezetek közötti kommunikációt szolgálja. Itt olvashatók például az értéktárba való felvételt támogató tudósok, művészek, közéleti személyek gondolatai, ajánlásai is.

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Széchenyi szellemi hagyatékának jelenleg még nincs hivatalos weboldala, de a Magyar Értéktárba történő felvétel ezt a folyamatot is előmozdíthatja. (Lehetséges, ajánlott portál a www.szechenyiforum.hu.)

III. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

1/a. sz. fénykép. Festmény (Amerling után, 19. század vége)

1/b. sz. fénykép. Dombormű (Buday Miklós, 1991)

1/c. sz. fénykép. Ceruzarajz (Bartók Ágoston, 1864)

A fényképeket jpg-formátumban csatoljuk.

A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

2/a. sz. melléklet **Gróf Széchenyi István művei (felsorolás a teljesség igénye nélkül)**

- Projektuma A' Magyar Országonn felállítandó Lovas-pályázás Törvényeinek.* Debrecen, (s.n.) 1821. 4. p.
Einstweiliger Vorschlag der Gesetze und Regeln des in Ungarn einzuführenden Wettrennens. Debrecen, (s.n.) 1821. 4. p.
- Fuchsjagd-Equipage.* Sopron, (s.n.) 1823. 15. p.
- A' Magyar Országí Ló-Pályáztatásnak Törvényei.* Pozsony, Wéber S. Lajos, 1827. 8. p.
Gezetze und Regeln für das am 4. Juny 1827 und den folgenden Tagen zu Pesthi n Ungarn, abzuhaltende Pferderennen. Pozsony, Wéber S. Lajos, 1827. 8. p.
- Körlevél.* Pest, (s.n.) 1827.
- Pesti gyepen volt ló-futtatások. Júniusban 1827. Első esztendei tudósítás.* Pest, Trattner Nyomda, 1827. 24. p.
- Előre szöllő Tudósítás a jövő 1828-ban tartandó ló-futtatásról s arra meghívás.* Pest, (s.n.) 1827. 3. p.
Lovakrul. Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1828. 245. p.
- Pesti ló-versenykönyv 1828-ból.* Pest, Trattner Nyomda, 1828. 44. p.
- Casinatorul Tudnivalók.* Pest, (s.n.) 1. p.
- Pesti ló-versenykönyv 1829-re.* Pest, (s.n.), 1829.
- Hitel.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1830. 270. p.
- Világ vagy is felvilágosító töredékek némi hiba 's előítélet eligazítására.* Pest, Landerer Nyomda, 1831. 539. p.
- Kedves Jobbágyim!* Cenk, (s.n.), 1831. 3. p.
- Magyar játékszinrül.* Pest, Landerer Nyomda, 1832. 94. p.
- Gróf Andrásy György és gróf Széchenyi Istvánnak a 'budapesti Hid-Egyesülethez irányzott jelentése midőn külföldről visszatérének.* Pozsony, Landerer Nyomda, 1833. 114. p.
- Stádium.* Lipcse, Wigand Ottó Nyomdája, 1833. 299. p.
- Über die Donauschiffart.* Ofen, Gyurján-Bagó Nyomda, 1836. 211. p.
- Néhány szó a lóverseny körül.* Pest, Heckenast Kiadó, 1838. 240. p.
- Selyemrül.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1840. 56. p.
- Sopron-Vasi Szederegylet könyv.* Sopron, Kulcsár Katalin Nyomda, 1841. 24. p.
- A' Kelet népe.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1841. 387. p.
- A' Magyar Académia körül.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1842. 56. p.
- Üdvlelde.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1843. 137. p.
- A Jelenkorban megjelent Adó és Két garas.* Buda, Egyetemi Nyomda, 1844. 308. p.
- Magyarország kiváltságos lakosihoz.* Cenk, (s.n.), 1844. 36. p.
- Eszmetöredék, különösen a Tisza-völgy rendezését illetőleg.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1846.
- Baltoni gőzhajózás.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1846. 34. p.
- Politikai programm-töredékek.* Pest, Trattner-Károlyi Nyomda, 1847.
- Véleményes jelentés a tiszaszabályozási ügy fejlődésérül.* Pozsony, Belnay Nyomda, 1848. 70. p.
- Javaslat a magyar közlekedési ügy rendezésérül.* Pozsony, Belnay Nyomda, 1848. 134. p.
- Ein Blick auf den anonymen „Rückblick”....* London, Williams and Nortage Kiadó, 1859. 520. p.
- Magyarország sarkalatos törvényei, s államjogi fejlődése 1848-ig.* Pest, Eggerberger Kiadó, 1864. 168. p.

- Hunnia*. Pest, Heckenast Gusztáv, 1858. 246. p.
- Buda-pesti por és sár és gróf Széchenyi István levelei*. Pest, Heckenast Gusztáv, 1858. 138. p.
- Garat*. Budapest, MTA, 1912. 218. p.
- Önismeret (Önismeret és Nagy magyar satíra)*. Budapest, Athenaeum Nyomda, 1875. 894. p.
- Beszédei*. Budapest, MTA, 1887. 630. p.
- Levelei*. Budapest, MTA, 1891. 810. p.
- Hírlapi cikkei*. Budapest, MTA, 1893-94. I-II. kötet. 564, 692. p.
- Levelei szüleihez*. Budapest, MTA, 1896. 339. p.
- Gróf Széchenyi István írói és hírlapi vitája Kossuth Lajossal*. Budapest, Egyetemi Nyomda, 1927-1930. I-II. kötet. 846, 1211. p.
- Döblingi irodalmi hagyatéka*. Budapest, Athenaeum Nyomda, 1921-1922. I-II. kötet. 712, 712. p.
- Naplói*. Budapest, Egyetemi Nyomda, 1925-1939. I-VI. kötet. 929, 823, 810, 754, 710, 840, 810. p.
- Széchenyi István intelmei fiához, Bélához*. Budapest, Stúdium Nyomda, 1942. 72. p.
- Széchenyi pesti tervei*. Budapest, Szépirodalmi Kiadó, 1985. 392. p.
- Diszharmónia és vakság*. Budapest, Helikon Kiadó, 1988.

2/b. sz. melléklet **Gróf Széchenyi István minden írása CD**

Postán küldve

2/c. sz. melléklet **Támogató ajánlások****Támogató ajánlások**

Ács Tibor	(Budapest)
Aczél Eszter	(Nagyecenk/Budapest)
Almássy Lászlóné	(Nyíregyháza)
Bánhegyi Ferenc	(Budapest)
Csabai Mária dr.	(Budapest)
Csom István	(Budapest)
Csorba János	(Nagyecenk)
Csorba László	(Budapest)
Demjén Sándor	(Budapest)
Egervölgyi Dezső	(Zirc)
Fazekas Sándor dr.	(Nyíregyháza)
Fülöp Tamás dr.	(Szolnok/Budapest)
Gesztesi Tamás dr.	(Szekszárd)
Hoyos Imre	(Budapest)
Illés Gyula	
Iván László prof. dr.	(Budapest)
Kő András	(Budapest)
Körmendy Kinga dr.	(Budapest)
Matolcsy György	(Budapest)
Mázi Béla	(Budapest)
Mikes Borbála	(Uzon, Románia)
Monok István	(Budapest)
Náray-Szabó Gábor	(Budapest)
Németh Kálmán	(Sopron)
Pálfi József dr.	(Nagyvárad, Románia)
Országos Széchenyi Kör	(Budapest)
Pletl Rita dr.	(Marosvásárhely, Románia)
Széchenyi István Polgári Társulás	(Rév-Komárom, Szlovákia)
Széchenyi Társaság	(Budapest)
Szentkúti Károly	(Mosonmagyaróvár)

2/d. sz. melléklet **Támogató aláírások: összesen 77 aláíróív, összesen 724 Széchenyi-tisztelő támogató aláírása**

2/e. sz. melléklet **Gróf Széchenyi István alkotásai (a teljesség igénye nélkül), amelyekre szellemi hagyatékával nagyon szorosan összefüggő eredményekként tekinthetünk.**

A Magyar lótenyésztés és lóverseny
A Kaszinó
A Magyar Tudományos Akadémia, nyelvművelés
A Lánchíd és az Alagút
A vasútépítések és a magyar közlekedési hálózat kidolgozása
Az Állattenyésztő Társaság, később Magyar Országos Gazdasági Egyesület
A1-Duna szabályozása és a dunai gőzhajózás
A balatoni gőzhajózás
A Tisza szabályozás
A pesti kikötő
A fiumei kikötő
Kereskedelmi,- váltó- és csódtörvények
A Pesti Hengermalom
Az Óbudai Hajógyár
Gépgyár
A selyemhernyó tenyésztés
Folyóiratok alapítása
Közlekedés hálózat kidolgozása
Vasútépítés
A nagycenki templom

A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

3/a. sz. melléklet: Király Árpádné nyilatkozata

3/b. sz. melléklet: Buday Miklós nyilatkozata

Nyilatkozat

Nyilatkozom, hogy a Széchenyi Alapítvány által kezdeményezett gróf Széchenyi István szellemi hagyatékának a Magyar Értéktárba való felvételére irányuló javaslatához csatolt Széchenyit ábrázoló kép, illetve a III. 1. sz. mellékletben szereplő fénykép a saját tulajdonomat képezi, és **hozzájárulok** a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, illetve a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet szerinti felhasználásukhoz.

Budapest, 2013. december 17.

Király Árpádné

nyugdíjas

Nyilatkozat

Nyilatkozom, hogy a Széchenyi Alapítvány által kezdeményezett gróf Széchenyi István szellemi hagyatékának a Magyar Értéktárba való felvételére irányuló javaslatához csatolt Széchenyit ábrázoló ceruzarajz és dombormű, illetve a III. 1. sz. mellékletben szereplő 1/b és 1/c jelű fénykép a saját tulajdonomat képezi, és **hozzájárulok** a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, illetve a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet szerinti felhasználásukhoz.

Budapest, 2013. december 17.

Buday Miklós

nyugdíjas